

Stortingets pensjonsforlik oppfyller ikke LO-kongressens vedtak

Stortingets pensjonsforlik ville aldri fått flertall på LO-kongressen. Det er APs landsmøtevedtak. Det er ikke kommet inn noe av betydning fra LO-kongressens behandling. Flertallet for et pensjonskompromiss på LO-kongressen satt langt inne. Først måtte LOs ledelse fremme et forslag som gikk mye lenger enn APs landsmøte. Så måtte redaksjonskomiteén forbedre forslaget på flere punkter. Forutsetningen var at enten godtok Stortinget pakken, eller så ble pensjon en valgkampsak.

1. LO-kongressens opptjeningsmodell om Folkepensjon er bare en av tre mulige modeller som skal utredes videre, og det overlates til regjeringa.

2. Det er lite igjen av LO-kongressens alleårsregel ”med det beste fra besteårsregelen.” Det vil bli gitt pensjonspoeng for omsorgsarbeid og verneplikt, men hva skjedde med LO-kongressens krav ”*Videre må ufrivillig fravær og ufrivillig deltid gi opptjening. Opptjening må styrkes ved arbeidsledighet, midlertidig uførhet, attføring og utdanning. Lønnsgrunnlaget, dvs. det en har hatt i tidligere lønn, må inngå i opptjeningen ikke bare det som utbetales i trygd.*”? **Stortingets pensjonsforlik:** ”Regjeringen vurderer pensjonsopptjening for studenter i lys av modellvalg og kommer tilbake med forslag. Folketrygdens ytelser under sykdom og arbeidsledighet, herunder ufrivillig deltidsarbeidende som mottar dagpenger, gis pensjonsopptjening på linje med lønnsinntekter.” Hvor mange deltidsarbeidende mottar dagpenger? Skal du motta dagpenger som deltidsarbeider må du nesten ha mistet en tilnærmet heltidsjobb de siste to år. Det er så godt som ingen. Forliket må forstås slik at det er folketrygdens ytelser, arbeidsledighetstrygda, som gir pensjonsopptjening, og ikke tidligere lønn. Dette er i strid med LO-kongressens vedtak.

3. Levealdersjustering. Absolutt ikke et komma av forutsetningene i LO-kongressens vedtak om levealdersjustering er tatt inn i Stortingets forlik. **LO-kongressen:** ”*Pensjonskomisjonens forslag for fremtidige generasjoner er en rent aktuarisk beregnet utsettelse av pensjoneringen med 8 måneder for hvert år levealderen for den aktuelle generasjon forventes å øke. Denne beregningen ligger ikke til grunn for LO s forslag. LO krever en bredere innsats for å sikre økonomien i pensjonssystemet. For LO er det en forutsetning for en slik levealdersjustering at vi får et inkluderende arbeidsliv som gjør at folk både kan og vil fortsette å jobbe lenger enn i dag. Det er en absolutt forutsetning at AFP opprettholdes. Levealdersjusteringens avkortningseffekt må ikke komme til anvendelse før ordinær pensjonsalder på 67 år er nådd. En heving av normal pensjonsalder må innebære at AFP-perioden forlenges tilsvarende. Når prinsippet vedtas, vil virkningen av det komme gradvis og først kanskje etter 10 år før en kan konstatere en påviselig øking i forventet levealder. Den konkrete utforming av justeringen må vurderes nærmere. En må særlig vurdere hvordan levealdersutviklingen er for ulike grupper. Det er urimelig om økt levealder blant høylønte skal medføre endringer som mest berører grupper med tungt arbeid og kanskje lavere lønn. Trepartssamarbeidet for økt yrkesdeltakelse kan her medvirke i forberedelse av beslutningsgrunnlaget og vurdering av sysselsettingssituasjonen. Stortinget må på dette tidspunkt også vurdere oljefondet, muligheten for økte pensjonspremier eller skatter og andre forhold som påvirker økonomien i ordningen. Dette innebærer at LO ikke godtar en ensidig og automatisk levealdersjustering, slik Pensjonskomisjonen foreslo.*” **Stortingets pensjonsforlik:** ”Som et ledd i å sikre bærekraft i pensjonssystemet innføres en ordning med levealderjustering (delingstall) som innebærer at pensjonsalderen i folketrygdens alderspensjon justeres med endring i forventet levealder. Den enkelte kan motvirke effekten av delingstall ved å arbeide lenger.”

4. LO-kongressens krav om lønnsjustering av grunnpensjonens løpende ytelse er ikke hørt. **LO-kongressen:** ”*For framtida ivaretas dette ved en indeksering som sikrer en realutvikling som er minst halvparten av reallønnsveksten i samfunnet. Uføre pensjon og tidligpensjon må i likhet med arbeidsledighetstrygden og grunnpensjonen sikres full lønnsjustering av løpende ytelse. Det betyr at det bare er pensjonen utover grunnpensjonen som reguleres med gjennomsnittet av pris- og lønnsveksten.*” **Stortingets pensjonsforlik:** ”Etter at pensjonsreformen er trådt i kraft, justeres løpende pensjoner i folketrygden med et gjennomsnitt av lønns- og prisveksten. Opparbeidede pensjonsrettigheter justeres med lønnsveksten. Garantipensjonen lønnsindekseres justert for utviklingen i levealder.” Det er ganske stor forskjell på å få 1/2 reallønnsjustering på hele pensjonen og å få det samme kun på den del som overstiger minstepensjon på kr. 105.400.

5. Pensjonsforliket innbefatter fortsatt AFP og offentlig bruttopensjon, slik både DNAs landsmøte og LO-kongressen gjorde. Men teksten i Stortingets forlik ”Statens samlede økonomiske bidrag i AFP-ordningen videreføres.”, lover ikke bra. Det må tolkes slik at det kun er dagens bidrag på 1 milliard kr. årlig som skal fortsette. Det betyr at de venta mer enn fordobla utgiftene skal dekkes av partene i tariffoppgjør. Det betyr at AFP-ordninga ikke er bærekraftig. Og hvor ble det av LO-kongresskravet: ”*En heving av normal pensjonsalder må innebære at AFP-perioden forlenges tilsvarende*”? Når gikk LO inn for å oppheve aldersgrensen på 70 år? Og hvor ble det av LO-kongressens vedtak: ”*En standardisert og felles administrert ordning med stordriftsfordeler og lave driftskostnader, slik en nå har for premieinnsamlingen i AFP, kan være en slik løsning.*” I Stortingets forlik er det kun banker, forsikringsselskaper, andre tilbydere og felles pensjonskasser.

Tlf. 73 52 76 96; Tlf. 995 14 216; Telefax: 73 52 60 09; E-post: loitt@online.no